ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl předsedou senátu v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce **Mgr. M. Š.**, zastoupeného Mgr. Annou Větrovskou, advokátkou v Praze 1, Štěpánská 630/57, proti žalovanému **Ministerstvu spravedlnosti,** se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti výroku I. a IV. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2005, č. j. 6 Ca 182/2003 - 34,

takto:

I. Kasační stížnost proti výroku I. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2005, č. j. 6 Ca 182/2003 - 34, **se zamítá.**

II. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2005, č. j. 6 Ca 182/2003 - 34, **se** ve výroku II. **zrušuje** a žaloba **se** v tomto rozsahu **odmítá**.

III. Kasační stížnost proti výroku IV. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2005, č. j. 6 Ca 182/2003 - 34, **se odmítá.**

IV. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

V. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ministra spravedlnosti ze dne 3. 6. 2003, č. j. 7/03-Rk (dále též jen „rozhodnutí ministra spravedlnosti o rozkladu“), bylo podle § 59 odst. 3 (správně zřejmě dle § 59 odst. 2 – pozn. NSS) a § 61 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a podle § 16 odst. 5 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění účinném do 31. 12. 2005 (dále jen „informační zákon“), na základě rozkladu žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne

14. 5. 2003, č. j. OTSV 139/2003 R (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), změněno prvostupňové rozhodnutí tak, že se nevyhovuje žádosti žalobce o poskytnutí informace spočívající v požadavku být seznámen s konkrétními důvody, pro které nebyla shledána důvodnou jeho žádost o náhradu škody ze dne 3. 9. 2002, vyřízená dopisem žalovaného sp. zn. Odšk. 687/2002, a požadavku na seznámení s obsahem celého souvisejícího spisu a pořízení kopií.

Rozhodnutí ministra spravedlnosti i prvostupňové rozhodnutí, včetně domnělého fiktivního prvostupňového rozhodnutí (které mělo být důsledkem indolence žalovaného ve věci shora zmiňované žádosti žalobce o poskytnutí informací) a na něj domněle navazující fiktivní rozhodnutí o rozkladu, napadl žalobce u Městského soudu v Praze žalobou, kterou se domáhal jejich zrušení. Městský soud rozsudkem ze dne 30. 8. 2005, č. j. 6 Ca 182/2003 - 34, žalobu proti prvostupňovém rozhodnutí a fiktivnímu prvostupňovému rozhodnutí výrokem I. rozsudku odmítl, výrokem II. zrušil fiktivní rozkladové rozhodnutí ministra spravedlnosti a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, výrokem III. zrušil rozhodnutí ministra spravedlnosti o rozkladu a konečně výrokem IV. rozhodl o nákladech řízení.

Městský soud v odůvodnění svého rozsudku, po rekapitulaci skutkového stavu a obsahu ustanovení § 11 odst. 1 písm. a), § 13 odst. 1 a § 15 odst. 4 informačního zákona, nejprve uvedl, že podle § 46 odst. 1 písm. d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) odmítl žalobu v části týkající se návrhu na zrušení prvostupňového rozhodnutí žalovaného a návrhu na zrušení fiktivního rozhodnutí žalovaného, neboť jde o rozhodnutí prvostupňová, a lze tudíž proti nim podat opravný prostředek. Nadto doplnil, že fikce vydání prvostupňového rozhodnutí nemohla nastat, neboť prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno včas. Rozhodnutí o odmítnutí žádosti a odvolání proti nim jsou vydávána podle správního řádu s odchylkami stanovenými informačním zákonem (ten např. odlišně stanoví lhůty pro vydání rozhodnutí). Žalobce podal žádost o poskytnutí informací ve středu dne 30. 4. 2003 a od té doby mu začala běžet propadná patnáctidenní lhůta, která skončila ve čtvrtek dne 15. 5. 2003. Prvostupňové rozhodnutí bylo na poštu předáno dne 14. 5. 2003 a žalobci bylo na dodací poště uloženo dne 15. 5. 2003. Tohoto dne také bylo již v jeho dispozici a pokud je vyzvedl až 19. 5. 2003, nelze to přičítat k tíži žalovanému. Upozornil přitom na skutečnost, že sám žalobce v replice uznal, že se na doručování v dané věci nevztahuje správní řád, ale jako *lex specialis* se použije § 14 odst. 3 písm. c) informačního zákona. Nestačí tedy, aby povinný subjekt ve lhůtě informaci žadateli odeslal, ale musí žadateli doručit když ne samotnou informaci, tak alespoň informaci doprovodnou (tj. informaci o tom, že je požadovaná informace připravena k převzetí, např. oznámení o uložení zásilky). Slovem *poskytne* se tak rozumí okamžik, kdy žadatel má možnost předmětné rozhodnutí převzít a s jeho obsahem se seznámit (v posuzovaném případě se tak stalo dne 15. 5. 2003). Vzhledem k tomu, že nenastala fikce vydání zamítavého rozhodnutí žalovaným, je ohledně této části žaloby dán důvod pro její odmítnutí [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Co se však týče rozhodnutí ministra spravedlnosti o rozkladu, zde dospěl městský soud k závěru, že bylo vydáno až po stanovené patnáctidenní lhůtě, a proto v tomto případě nastala fikce předpokládaná § 16 odst. 3 informačního zákona. Žalobce žalobou napadl jak rozhodnutí ministra spravedlnosti, tak fiktivní rozhodnutí o zamítnutí rozkladu. Obě rozhodnutí pak městský soud zrušil, a to v případě rozhodnutí ministra spravedlnosti proto, že ministr spravedlnosti nebyl oprávněn po uplynutí lhůty toto rozhodnutí vydat, a fiktivní rozhodnutí o zamítnutí rozkladu zrušil pro nepřezkoumatelnost, neboť nedostatek jeho odůvodnění nemůže být nahrazen úvahami soudu o tom, proč nebyly informace poskytnuty. Přesto závěrem svého rozsudku městský soud účastníky řízení upozornil, že v otázce rozhodování o požadavku na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem se nerozhoduje v oblasti veřejné správy, ale jedná se o vztah soukromoprávní. Poučil účastníky řízení, u kterého orgánu se nárok na náhradu škody uplatňuje (což ostatně žalobce učinil). Doklady, na základě kterých byla

žalovaným věc posuzována, nejsou podle jeho názoru *informacemi* v tom smyslu, jaký jim přikládá informační zákon. Žalovaný proto jako zástupce státu informace podle informačního zákona neposkytuje (resp. zda tak učiní, je na jeho uvážení) a postupuje tak, že buď uzná odpovědnost státu, anebo ji neuzná, a je potom na žalobci, aby se svého práva domohl v občanskoprávním řízení. Městský soud proto uzavřel, že soud není oprávněn v soudním řízení přezkoumávat stanovisko žalovaného o rozsahu poskytnutých informací.

Proti tomuto rozsudku brojil žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností odkazující na důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel především namítá, že jakkoli má informační zákon vlastní, od správního řádu odlišné lhůty, nic to nemění na tom, že se na počítání lhůt a na řízení podle § 15 a § 16 informačního zákona vztahuje správní řád (konkrétně § 24 správního řádu upravující doručování). Právní názor městského soudu, že rozhodnutí je v dispozici adresáta ode dne jeho uložení na poště, odporuje pravidlu, že jakýkoli projev vůle nepřítomné osobě působí až od momentu, kdy jí dojde (§ 45 odst. 1 občanského zákoníku), a způsobuje právní nejistotu. S odkazem na § 51 správního řádu považuje stěžovatel za den doručení den oznámení rozhodnutí a trvá na tom, že z žádného ustanovení informačního zákona nelze dovodit výluku, podle níž se § 51 správního řádu na počítání lhůt podle § 15 a § 16 informačního zákona nepoužije. Stěžovatel v tomto ohledu odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2004, č. j. 5 A 16/2002 - 43, v němž zdejší soud taktéž dospěl k závěru, že rozhodnutí ve smyslu § 15 odst. 4 informačního zákona je vydáno, jestliže je v uvedené lhůtě žadateli doručeno jeho písemné vyhotovení, resp. oznámeno (obdobně judikoval i dříve Vrchní soud v Praze a Krajský soud v Ostravě v blíže specifikovaných rozsudcích). Podle ustálené judikatury je tak rozhodný jedině okamžik doručení rozhodnutí, proto také stěžovatel trvá na tom, že prvostupňové rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 5. 2003 je nulitní, mělo být zrušeno a nebyly dány důvody pro odmítnutí žaloby. Zrušeno mělo taktéž být i fiktivní prvostupňové rozhodnutí, a to pro nepřezkoumatelnost. Nesprávný je, dle jeho názoru, i právní názor, podle něhož je žalovaný pouze jedním z účastníků občanskoprávního vztahu, a proto není povinen poskytovat informace o tomto vztahu podle informačního zákona; stěžovatel na podporu tohoto tvrzení odkazuje na § 15 zákona č. 82/1998 Sb. Zde se městský soud nevypořádal s žalobní argumentací, která směřovala k osvětlení, proč tomu tak není, stejně jako opomenul odkaz na usnesení Ústavního soudu ze dne 19. 3. 1992, sp. zn. II. ÚS 18/92, obsahující výklad pojmu *orgán veřejné moci*. Vyjádřil-li tedy městský soud názor odlišný od žalobní argumentace, avšak s touto argumentací se nevypořádal, zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností. Rozhodování o nároku na náhradu škody nepochybně výkonem veřejné moci je, proto také je nezpochybnitelným právem každého být o proběhlém řízení informován. Neplatí zde ani žádná z výluk uvedených v § 11 odst. 4 informačního zákona. Dvojjediné postavení orgánu veřejné moci je ostatně typické i pro jiná právní odvětví (např. státní zastupitelství je jednak orgánem činným v trestním řízení, jednak strana trestního řízení). Stěžovatel také upozorňuje na skutečnost, že žalovaný již delší dobu odmítá mimosoudně uspokojovat nároky na náhradu škody způsobené nezákonným trestním stíháním, jež skončilo jeho zastavením, nebo zproštěním obžaloby, přestože takový postup je v rozporu s judikaturou Nejvyššího i Ústavního soudu. Proti názoru městského soudu o soukromoprávní povaze nároku na náhradu škody podle zákona č. 82/1998 Sb. brojí stěžovatel také proto, že žalovaný bude tímto právním názorem v dalším řízení vázán, a tudíž další případná žaloba je *de facto* odsouzena k neúspěchu. Ze všech uvedených důvodů proto stěžovatel navrhuje, aby byl rozsudek městského soudu ve výrocích I. a IV. zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 1, věty první s. ř. s.

Stěžovatel v závěrečné části kasační stížnosti vznesl námitku nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Tuto námitku je třeba vypořádat na prvním místě, neboť teprve poté, dospěje-li zdejší soud k závěru, že napadené rozhodnutí přezkoumatelné je, může se zpravidla zabývat dalšími stížními námitkami (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2005, č. j. 3 As 6/2004 - 105, publikovaný pod č. 617/2005 Sb. NSS). Nepřezkoumatelnost se má týkat závěru městského soudu o tom, že žalovaný je při projednání nároku na náhradu škody podle zákona č. 82/1998 Sb. pouze jedním z účastníků občanskoprávního vztahu, a proto se také nejedná o rozhodnutí správního orgánu vydané v oblasti veřejné správy, kterým by bylo zasahováno do veřejného subjektivního práva stěžovatele. V návaznosti na to není žalovaný ani povinen stěžovateli v režimu informačního zákona poskytovat informace související s jeho žádostí o vyplacení odškodnění. Městský soud se však dle názoru stěžovatele vůbec nevypořádal s žalobní argumentací, jež směřovala k závěru opačnému.

V nejobecnější rovině lze uvést, že konstantní judikatura pojímá za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů zejména takové rozhodnutí, z něhož není zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka má za liché, mylné nebo vyvrácené, a to zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost považuje judikatura takové rozhodnutí, z něhož zejména jednoznačně nevyplývá, podle kterých ustanovení a podle jakých právních předpisů byla v kontextu podané správní žaloby posuzována zákonnost napadeného správního rozhodnutí (srov. např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb. NSS nebo rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, publikovaný pod č. 244/2004 Sb. NSS).

Ve smyslu shora popsaného pojetí nepřezkoumatelnosti je zřejmé, že nepřezkoumatelnost nelze spatřovat pouze v tom, že soud zaujal v otázce povahy nároku na náhradu škody, a s tím souvisejícího práva na poskytnutí informace o důvodech, pro které nebylo uvedenému nároku vyhověno, opačné stanovisko než žalobce. Je sice pravdou, že městský soud mohl své úvahy podrobněji rozvést a výslovně vyjádřit, proč nevzal za podstatnou argumentaci stěžovatele, avšak vzhledem k tomu, že je z rozsudku seznatelné, o jaké jiné úvahy své rozhodnutí opřel, a odůvodnění rozsudku odkazuje na ustálenou judikaturu Ústavního soudu, je zřejmé, že úvahy a závěry uvedené v jím citovaném nálezu ze dne 30. 4. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 18/01, převzal za své. Navíc stěžovatel se závěry městského soudu v kasační stížnosti sám polemizuje, tudíž mu musí být zřejmé. Z těchto důvodů tedy námitka nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu nemohla obstát. Ve světle tohoto závěru pak Nejvyšší správní soud dodává, že i v případě, kdy by právní názor, dle kterého je žalovaný při projednání nároku na náhradu škody podle zákona č. 82/1998 Sb. pouze jedním z účastníků občanskoprávního vztahu, byl nesprávný, bylo by již možné hovořit pouze o nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem, tj. o stížním důvodu podřaditelném pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Poté, co rozsudek městského soudu v testu přezkoumatelnosti obstál, považuje Nejvyšší správní soud za nutné v prvé řadě vypořádat hlavní stížní námitku, jež spočívá v posouzení otázky, zda byly splněny podmínky pro nastolení fikce vydání rozhodnutí o nevyhovění žádosti o poskytnutí informace (§ 15 odst. 4 informačního zákon), nebo zda žalovaný své povinnosti

uvedené v § 15 odst. 1 informačního zákona dostál a rozhodnutí o (částečném) nevyhovění žádosti v zákonné patnáctidenní lhůtě vydal. Nejvyšší správní soud v této otázce odkazuje na usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 28. 4. 2009, č. j. 4 As 55/2007 - 84, dostupného z http://www.nssoud.cz, které se výše uvedenou otázkou podrobně zabývá.

V rámci výkladu pro věc relevantních ustanovení § 15 odst. 1 a 4 a § 20 odst. 4 informačního zákona musel rozšířený senát nejprve zodpovědět otázku, zda lze okamžik, kdy povinný subjekt *poskytl informace*, posuzovat podle jiných pravidel než okamžik, kdy *vydal rozhodnutí*. Dospěl přitom k závěru, že nikoliv. Uvedl, že jakkoli ustanovení § 20 odst. 4 informačního zákona v případě aplikace ustanovení § 14 odst. 3 písm. c) informačního zákona výslovně neodkazuje na správní řád a není zde tedy přímá vazba na pojem *vydání rozhodnutí*, lze jazykovým výkladem ustanovení § 15 odst. 4 informačního zákona dovodit, že zákonodárce neměl v úmyslu stanovit podmínky vzniku fikce negativního rozhodnutí pro obě v úvahu připadající varianty rozdílně. K témuž závěru je možno dojít i teleologickým a historickým výkladem, neboť v době, kdy se Parlament České republiky usnesl na informačním zákoně, neměl tehdejší procesní předpis pro správní soudnictví prostředky k ochraně proti nečinnosti správního orgánu a neznal institut žalob, jimiž by se mohli účastníci domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu vydat rozhodnutí ve věci samé. Proto byla tato ochrana vtělena do informačního zákona v podobě právní fikce vydání negativního rozhodnutí pro případ, že povinný subjekt ve stanovené lhůtě předepsaným způsobem nekonal. Jestliže tedy účelem ustanovení § 15 odst. 4 zákona bylo ochránit žadatele před nečinností, přičemž pro jeho konání byla stanovena pouze jedna lhůta, pak je nutno splnění či porušení jeho zákonných povinností v této lhůtě posuzovat jednotně podle stejných pravidel.

Rozšířený senát se dále zaměřil na výklad pojmu *vydání rozhodnutí*. V jím projednávaném případě (stejně jako v nyní posuzované věci) řízení probíhalo a všechna rozhodnutí byla vydána ještě za účinnosti (starého) správního řádu, který na rozdíl od zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nový správní řád“) tento pojem nedefinoval a i právní doktrína se k tomuto pojmu stavěla neurčitě. Zde rozšířený senát připomněl, že Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 16. 4. 2008, č. j. 1 Ans 2/2008 – 52, vyslovil, že *„o vydání rozhodnutí ve správním řízení za právního stavu do konce roku 2005 se jednalo teprve tehdy, pokud stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí byl předán k doručení, popřípadě byl učiněn jiný úkon směřující k jeho doručení za situace, kdy ústní vyhlášení rozhodnutí nemělo účinky oznámení nebo rozhodnutí nebylo v souladu se zákonem vyhlášeno veřejnou vyhláškou.“*. To odpovídá i § 71 odst. 2 písm. a) nového správního řádu, kde se výslovně uvádí, že *dnem vydání rozhodnutí se rozumí předání stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí k doručení podle § 19,* přičemž *na písemnosti se tato skutečnost vyznačí slovy: Vypraveno dne:*. Výše uvedené teze dopadají i na vydání rozhodnutí podle § 15 odst. 1 informačního zákona, neboť na něj se vztahoval správní řád (§ 20 odst. 4 informačního zákona). Rozhodnutí, jímž podle § 15 odst. 1 informačního zákona povinný subjekt nevyhověl žádosti o poskytnutí informací, bylo proto vydáno včas tehdy, bylo-li nejpozději v poslední den zákonné lhůty alespoň předáno k doručení. Jestliže žadatel převzal písemnosti až po uplynutí zákonné lhůty nebo došlo-li k jejich doručení jinou formou (např. na základě fikce doručení), neměla již tato skutečnost za následek nastolení právní fikce rozhodnutí o odepření informací. Bylo-li totiž účelem ustanovení § 15 odst. 4 informačního zákona ochránit žadatele o informace před nečinností a přimět povinný subjekt, aby ve stanovené lhůtě o žádosti rozhodl, pak úkonem provedeným v zákonné lhůtě k doručení požadovaných informací nebo k doručení rozhodnutí o nevyhovění žádosti byl tento základní požadavek splněn a ochrany žadatele v podobě vzniku fiktivního negativního rozhodnutí již nebylo třeba. Závěrem rozšířený senát zdůraznil, že po povinném subjektu by nebylo ani možné spravedlivě požadovat, aby kromě odeslání informací tyto v zákonné lhůtě i doručil, neboť akt doručení je vázán na skutečnosti objektivně

časově neurčitelné, počínáním povinného neovlivnitelné a závislé na konání osoby, které je doručováno.

Aplikuje-li Nejvyšší správní soud výše uvedené obecné závěry na projednávanou věc, je zřejmé, že žalovaný své povinnosti rozhodnout o žádosti v zákonem stanovené patnáctidenní lhůtě dostál. Ze spisu vyplývá, že rozhodnutí o nevyhovění žádosti o informaci (prvostupňové rozhodnutí) ze dne 30. 4. 2003 bylo předáno k poštovní přepravě nejpozději dne 15. 5. 2003 a téhož dne bylo prokazatelně uloženo na poště. Je zcela irelevantní, že si stěžovatel toto rozhodnutí vyzvedl teprve 19. 5. 2003, neboť (jak již bylo vysvětleno výše) počínání stěžovatele poté, co byl o uložení zásilky na poště vyrozuměn, nelze žalovanému spravedlivě klást k tíži. Ve světle výše uvedeného usnesení rozšířeného senátu tak nemohlo dojít k fikci vydání rozhodnutí o nevyhovění žádosti o poskytnutí informace (§ 15 odst. 4 informačního zákon) a prvostupňové rozhodnutí žalovaného proto, z pohledu jeho právní relevance, obstojí. Vzhledem k tomu, že rozklad stěžovatele proti naposledy zmíněnému rozhodnutí nemířil [byl podán dne 16. 5. 2003 výslovně jen proti (domnělému) fiktivnímu prvostupňovému rozhodnutí, čemuž nasvědčuje nejen jeho obsah, ale i skutečnost, že se tak stalo dříve, než měl stěžovatel vůbec příležitost se s „písemným“ prvostupňovým rozhodnutím seznámit], byla správná úvaha městského soudu, že proti tomuto prvostupňovému rozhodnutí nebyly vyčerpány přípustné opravné prostředky, a proto bylo zcela na místě v tomto rozsahu žalobu odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., s odkazem na § 68 písm. e).

Co se týče druhé části prvního výroku rozsudku městského soudu, jímž tento soud z totožných důvodů (tj. pro nevyčerpání řádných opravných prostředků) odmítl i žalobu proti fiktivnímu prvostupňovému rozhodnutí, pak Nejvyšší správní soud konstatuje, že tento výrok je sice sám o sobě věcně správný, avšak totéž nelze bezezbytku říci o důvodech, pro které k odmítnutí žaloby došlo. Vyjde-li se totiž z předpokladu, že fiktivní rozhodnutí vůbec vydáno nebylo a ani vydáno být nemohlo (což ostatně v odůvodnění rozsudku výslovně uvedl i městský soud), pak žaloba měla být odmítnuta pouze proto, že mířila proti neexistujícímu rozhodnutí {tedy v intencích § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], neboť nebyly splněny (jiné) podmínky řízení a tento nedostatek byl neodstranitelný. Městský soud tento důvod pro odmítnutí žaloby v odůvodnění rozsudku taktéž zmiňuje, nicméně tím zakládá logický rozpor v náhledu na povahu této části předmětu žalobního řízení. Nelze totiž na straně jedné konstatovat že rozhodnutí (*de facto* neexistující) *de iure* neexistuje a současně je označovat za prvostupňové rozhodnutí, které mělo být pořadem práva podrobeno nejprve přezkumu nadřízeným správním orgánem. Jak bylo již uvedeno, zdejší soud akceptuje důvod pro odmítnutí žaloby v rozsahu tvrzeného fiktivního prvostupňového rozhodnutí pouze z důvodu jeho faktické i právní neexistence [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]; jelikož tento důvod zmiňuje i rozsudek městského soudu, lze jeho odmítavý výrok akceptovat, ve spojení s korekcí jím vyslovené právní argumentace.

Za této situace tedy neshledal Nejvyšší správní soud důvod pro zrušení prvního výroku napadeného rozsudku, a proto kasační stížnost v tomto rozsahu zamítl.

Dospěl-li Nejvyšší správní soud k závěru, že fiktivní prvostupňové rozhodnutí žalovaného nebylo (a vůbec ani nemohlo být) vydáno, musel, jako logický důsledek této úvahy, svou pozornost zaměřit také k výroku II. napadeného rozsudku, byť tento výrok kasační stížností napaden nebyl. Vychází-li totiž z předpokladu neexistence fiktivního prvostupňového rozhodnutí, pak se jako jediné východisko nutně nabízí závěr, že neexistující fiktivní rozhodnutí nemohlo být účinně napadeno rozkladem a taktéž o tomto rozkladu nemělo a ani nemohlo být rozhodováno.

Tato úvaha pak nalézá odraz jak v rovině napadeného rozhodnutí ministra spravedlnosti o rozkladu, tak v rovině fiktivního rozhodnutí o rozkladu. K vydání prvně zmiňovaného rozhodnutí nebyl dán předchozí procesní podklad [stěžovatelem podaný rozklad směřoval výlučně proti (domnělému) fiktivnímu provstupňovému rozhodnutí], a tedy, pokud došlo k vydání „písemného“ rozhodnutí o rozkladu, mělo by být toto rozhodnutí zrušeno (což také městský soud ve výroku III. napadeného rozsudku učinil, přestože z poněkud jiných důvodů; stěžovatel však proti tomuto výroku podanou stížností nebrojil, a proto se jím Nejvyšší správní soud věcně nezabýval). Co se týče fiktivního rozhodnutí o rozkladu, ani zde nemohla pro nedostatek procesního podkladu (viz předchozí odstavec) fikce negativního rozhodnutí nastat. Žaloba tudíž v tomto rozsahu opět mířila proti *de facto* i *de iure* neexistujícímu rozhodnutí, a proto měla být odmítnuta postupem podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Přestože kasační stížnost proti druhému výroku rozsudku, kterým bylo zrušeno fiktivní rozhodnutí o rozkladu, nesměřuje, a podle § 109 odst. 3 s. ř. s. je zdejší soud vázán důvody kasační stížnosti [napadený rozsudek přezkoumává v jejím rozsahu (§ 109 odst. 2, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.)], nelze přehlédnout, že toto omezení neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.] nebo bylo-li zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Nad rámec důvodů v kasační stížnosti uvedených tedy Nejvyšší správní soud *ex officio* zkoumal, zda rozsudek městského soudu netrpí některou z výše uvedených vad, k nimž by byl povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a odst. 3, věta za středníkem s. ř. s.). Dospěl přitom k závěru, že pokud městský soud věcně rozhodoval o neexistujícím předmětu řízení, zatížil své rozhodnutí vadou, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé; pouhá skutečnost, že je o existenci předmětu řízení přesvědčen navrhovatel (zde stěžovatel), nepostačuje. Nejvyšší správní soud tedy znovu opakuje, že fiktivní rozhodnutí o rozkladu nemohlo být vydáno, neboť rozklad mířil proti neexistujícímu rozhodnutí, a proto také nemá opodstatnění, aby fiktivní rozhodnutí o rozkladu bylo rušeno pro nepřezkoumatelnost a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení. Městský soud měl, podobně jako v případě žaloby proti fiktivnímu prvostupňovému rozhodnutí, v této části žalobu odmítnout pro nedostatek podmínek řízení [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Jestliže tak neučinil, dopustil se procesního pochybení, které mohlo mít za následek nezákonnost následně vydaného rozsudku; Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek v odpovídajícím rozsahu (výrok II.) zrušil a postupem dle § 110 odst. 1, věty první za středníkem s. ř. s., sám žalobu v tomto rozsahu odmítl.

Kasační stížnost konečně napadá i výrok čtvrtý napadeného rozsudku, jímž městský soud rozhodl o povinnosti účastníků uhradit náklady řízení. Zde Nejvyšší správní soud pouze odkazuje na svou judikaturu, podle níž: *„Vylučuje-li § 104 odst. 2 s. ř. s. podání kasační stížnosti směřující proti náhradě nákladů řízení, neznamená to, že ve spojení s věcnou kasační stížností je námitka směřující proti nákladům řízení přípustná.“* (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 6. 2007, č. j. 2 Afs 190/2006 – 228, dostupného z http://www.nssoud.cz). Tato kasační námitka tedy nemohla být připuštěna k meritornímu projednání.

Na ustálenou judikaturu odkazuje Nejvyšší správní soud také v otázce povahy nároku na náhradu škody způsobené při výkonu veřejné moci, a to např. na své usnesení ze dne 11. 5. 2005, č. j. Na 12/2005 - 8, publikované pod č. 3/2005 Sb. NSS, v němž najisto postavil, že: *„O nároku na náhradu škody způsobené při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, rozhodují soudy v občanském soudním řízení.“* Co se týče navazující (dosud nejudikované) otázky, zda je ve správním soudnictví vyloučen i přezkum žádosti o informace s tímto nárokem na náhradu škody související, zde Nejvyšší správní soud

neshledal, vzhledem k vyústění přezkoumávaného případu, které činí uvedenou otázku za daného stavu věci za bezpředmětnou, za nutné se k ní vyjadřovat, neboť by tak činil nikoli v rámci kasačního přezkumu konkrétního případu, ale toliko v hypotetické rovině.

Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že z výše podrobně popsaných důvodů nedospěl k závěru o důvodnosti kasační stížnosti, a proto kasační stížnost zamítl, resp. odmítl v té části, která mířila do výroku IV. rozsudku.

O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný (kasační stížnosti nebylo ani částečně vyhověno), právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, zde nebylo prokázáno, že by mu nějaké náklady v souvislosti s tímto řízením vznikly. Nejvyšší správní soud proto v jeho případě rozhodl tak, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. června 2009

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu